

УКРАЇНА

(19) UA (11) 54655 (13) U
(51) МПК (2009)
A01K 61/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ОТРИМАННЯ МОЛОДІ ХАРЧОВИХ СЛИМАКІВ РОДИНИ HELICIDAE

1

2

(21) u201003024

(22) 17.03.2010

(24) 25.11.2010

(46) 25.11.2010, Бюл. № 22, 2010 р.

(72) КРАЖАН СТАЛІНА АНАТОЛІЇВНА, КОБА СВИ-
ТЛАНА АНДРІЇВНА, ГРИГОРЕНКО ТЕТЯНА ВО-
ЛОДИМИРІВНА(73) ІНСТИТУТ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРА-
ЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК(57) Спосіб отримання молоді харчових слимаків
родини Helicidae, що включає утримання слимаків
в закритих приміщеннях або відкритих, який **відрі-**

зняється тим, що як матеріал використовують
слимаків видів *Helix aspersa maxima* та *Helix
aspersa aspersa*, кладки яких розміщують у емності
з спеціально підготовленим ґрунтом при темпера-
турі 23 ± 1 °С, період інкубації при оптимальних
умовах оточуючого середовища триває від 12 до
18 діб, після викльову слимаків переносять до ін-
шої емності з ґрунтом зі щільністю посадки 1000
екз./м² з подальшим підрощуванням протягом 2-4
тижнів з підгодівлею молоді слимаків подрібненим
комбікормом, рослинністю та овочами.

Корисна модель відноситься до сільськогос-
подарської галузі, зокрема до вирощування харчо-
вих слимаків, та може бути використана для отри-
мання якісного матеріалу молоді харчових
слимаків родини Helicidae.

Відомий спосіб розведення слимаків за Попо-
вим В.Н., який включає методи збору, розведення
та вирощування різних видів харчових слимаків з
природних популяцій, які поширені в Україні, їх
використання та переробку [Съедобные улитки
Украины и их хозяйственное использование. - К:
2005. - 40 с.].

Недоліком відомого способу є те, що ство-
рення виробничої бази для молоді харчових сли-
маків, потребує спеціалізованих закритих примі-
щень, де постійно необхідно дотримуватись
певних параметрів оточуючого середовища, ці
параметри повинні бути сталими та не змінюва-
тись протягом доби. Даний спосіб потребує вели-
ких затрат при обслуговуванні, що збільшує собі-
вартість продукції. Крім того, автор
вищезазначеного способу використовує види сли-
маків з природних популяцій України, які стають
статевозрілими за 2-3 роки, що уповільнює процес
отримання молоді слимаків, що також є економіч-
но не вигідним для виробництва.

Зазначені недоліки усуваються запропонова-
ним способом. В основу корисної моделі поста-
влено задачу розробити спосіб отримання молоді
харчових слимаків, який би забезпечив більш еко-
номічно вигідну технологію отримання якісного

матеріалу молоді слимаків шляхом використання
харчових слимаків видів *Helix aspersa maxima* та
Helix aspersa aspersa, які мають більшу кількість та
розмір яєць, строки відкладання кладок яких мож-
на регулювати та які мають меншу тривалість ста-
тєвого дозрівання.

М'ясо слимаків унікальне за своїм складом та
дуже поживне, зокрема, вміст білку у ньому на
третину вище, ніж у курячому. Завдяки наявності
повного комплексу незамінних амінокислот, вели-
кій кількості кальцію, який добре засвоюється ор-
ганізмом людини, невеликій кількості жиру, який
складається з ненасичених жирних кислот, які не
накопичують холестерину, воно є по своїй суті
дієтичним продуктом, який повністю відповідає
сучасним вимогам дієтичного харчування.

Великий інтерес до штучного відтворення хар-
чових слимаків, полягає в тому, що на відміну від
деяких видів природних популяцій геліксів (напри-
клад, *Helix pomatia*), чисельність яких в природних
умовах знижується, що пов'язано з забрудненням
оточуючого середовища, то використання видів
Helix aspersa maxima та *Helix aspersa aspersa* має
свої переваги. Лише в контрольованих штучних
умовах можна уникнути негативних чинників і га-
рантовано вирощувати слимаків (за 4-8 місяців) з
високими харчовими характеристиками та вільних
від різного роду забруднень.

В кліматичних умовах України допустимо ви-
рощувати слимаків на відкритих загороджених
ділянках, будь якої площі, та в теплицях. Для за-

(19) UA (11) 54655 (13) U

селення таких площ необхідна певна кількість підросленої молоді. У зв'язку з цим постало питання отримання та підроснення повноцінної молоді слимаків в достатній кількості та в визначені строки з подальшою їх реалізацією у різного роду господарства як приватної, так і державної власності.

Спосіб здійснюється наступним чином.

На наступний день після відкладання кладки яєць їх вилучають і переносять до інкубаційного приміщення. В такому приміщенні вже має бути підготовлений ґрунт, який повинен бути просіяний, наданий термічно оброблений (для знищення паразитів, грибів) і мати температуру $23 \pm 1^\circ\text{C}$. Перед перенесенням кладок яєць в новий фунт, його необхідно зволожити, щоб він не був сухий. Період інкубації при оптимальних умовах оточуючого середовища триває від 12 до 18 діб. Вихід молоді з кладок знаходиться в межах 85-95%. Середня маса щойно народженої молоді *Helix aspersa maxima* 28-32мг, *Helix aspersa aspersa* 18-19мг.

Роботи з обслуговування новонароджених слимаків проводять дуже обережно. Слимаки, які виключились, переносять до іншої ємкості з ґрунтом, який зрошують за допомогою дрібноструменевого розприскувача. Густота посадки новонародженої молоді може бути до 1000екз/м² з подальшим підросуванням протягом 2-4 тижнів. Годують молодь слимаків подрібненим комбікормом, рослинністю, овочами. Добовий раціон становить 1-3% від маси тіла. При підросуванні проводять селективний відбір молоді за ростом та набиранням ваги. Середня маса 2-4 тижневих слимаків 0,3-0,5г. Слимаків, що не ростуть, вибраковують.

Іншим етапом є реалізація молоді слимаків для подальшого товарного та маточного їх вирощування в господарства різної форми власності.

Спосіб отримання молоді харчових слимаків родини *Helicidae* випробовували у лабораторних умовах, акваріальних та теплицях Інституту рибного господарства НААНУ (м. Київ), приватних господарствах Київської та Луганської областей. Дослідження показали, що запропонований спосіб максимально скорочує строки технології та собівартість продукції.

Джерела інформації:

1. Попов В.Н. Съедобные улитки Украины и их хозяйственное использование. - 2005. - 40с.

2. Кражан С.А., Кузьменкова М.Б., Григоренко Т.В., Коба С.А. Особенности отложения кладок улиток геликсов при культивировании их в искусственных условиях. // Рибне господарство. - 2004. Вип. 63. - С.127-129.

3. Кражан С.А. Мякотелое чудо // Журнал "Огородник". - 2004. - № 6. - С.40-43.

4. Кражан С.А., Григоренко Т.В., Коба С.А. Вирощування їстівних слимаків (*Helix aspersa aspersa* та *Helix aspersa maxima* в закритих приміщеннях. Актуальні проблеми аквакультури та раціонального використання водних біоресурсів. // Матеріали міжнародної наукової конференції 26-30 вересня 2005 р. - м. Київ. - С.126-127.

5. Кражан С.А., Григоренко Т.В., Коба С.А., Лебская Т.К. "Проведення зимівлі та отримання кладок наземних молюсків *Helix aspersa maxima* за різних умов утримання при закритому вирощуванні. Еколого-функціональні та фауністичні аспекти дослідження молюсків, їх роль у біоіндикації стану навколишнього середовища: Збірник наукових праць. - 2-й вип. - Житомир: Вид-во. ЖДУ ім. І.Франка, 2006. - С.162-164.

6. Lysak A. (1999)/ Growth of snail *Helix aspersa maxima* and its shell quality in different farming systems in Poland. Mat.konf. XXIX Annual Meeting ESNA, London, P.33.